

Nd.

312. Frumvarp til laga

[127. mál]

um breyting á lögum nr. 60 1957, um Háskóla Íslands.

(Lagt fyrir Alþingi á 78. löggjafarþingi, 1959.)

1. gr.

Annar töluliður 37. gr. orðist þannig:

2. í læknadeild 9.

2. gr.

Fyrsta málsgrein 38. gr. orðist þannig:

Prófessorarnir í lyflæknisfræði og handlæknisfræði veita forstjórn lyflæknis- og handlæknisdeildum Landsspítalans, prófessorinn í geð- og taugasjúkdómafræði skal vera forstöðumaður geðveikrahælisins á Kleppi, og prófessorinn í meinafræði veitir jafnframt forstöðu rannsóknarstofu í meinafræði. Prófessorinn í heilbrigðis-

fræði skal auk kennslunnar í þeirri grein annast heilbrigðislegar rannsóknir fyrir heilbrigðisstjórnina, þar á meðal manneldisrannsóknir í samráði við manneldisráð. Prófessorinn í lyfjafræði hefur umsjón með kennslu í lyfjafræði lyfsala. Kennari í lyfjafræði lyfsala hefur jafnframt á hendi eftirlit með lyfjabúðum fyrir heilbrigðisstjórnina.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Um frumvarp þetta hafa heilbrigðismálaráðuneytið, menntamálaráðuneytið og Háskóli Íslands haft samráð.

Staða yfirlæknis á Kleppi varð laus í ágústbyrjun 1958 við fráfall dr. Helga Tómassonar. Var yfirlæknisstaðan auglýst laus til umsóknar 1. október s. á. með umsóknarfresti til 1. janúar 1959. Landlæknir hafði gert tillögu um, að athugaðir yrðu möguleikar á að fá gerða skipulagsbreytingu á yfirlæknisstöðunni, áður en henni yrði ráðstafað til frambúðar, þannig að stofnað yrði við háskólann prófessors-embætti í geðveikifræðum, en því fylgdi jafnframt yfirlæknisstaðan við Kleppspítalann.

Heilbrigðismálaráðuneytið átti frekari umræður um þetta málefni við landlækni, og féllst að því húnu á tillögu hans um, að meðferð þess verði beint inn á þá braut, er að framan getur. Var menntamálaráðuneytið síðan beðið að taka við máli þessu til frekari meðferðar á þeim grundvelli.

Í bréfi Vilmundar landlæknis Jónssonar til læknadeildar háskólans, dags. 21. ágúst 1958, segir m. a. svo um þetta efni:

„Nú, er framundan er að skipa yfirlæknisstöðuna við Kleppspítalann, sem auð er orðin við fráfall dr. Helga heitins Tómassonar, má það vera íhugunarefni, hvernig framtíð þessarar mikilsverðu og vandskipuðu stöðu verði sem bezt tryggð, þannig að hún á hverjum tíma geti orðið skipuð hinum hæfasta geðsjúkdómafræðingi, sem vól er á. Kemur þá hvort tveggja til greina, að staðan verði eftir atvikum gerð sem eftirsóknarverðust framámönnum í hópi geðlækna, svo að nokkurs þyki um vert að búa sig sem allra bezt undir hana, og að þannig sé að veitingunni staðið, að nokkurn veginn örugglega megi vænta þess, að hinn hæfasti umsækjandi verði fyrir valinu.

Yfirlækninum á Kleppi er ekki eingöngu ætlað að sinna yfirlæknisstörfum á Kleppi í þágu sjúklinganna. Hann er einnig sjálfsgæddur til að kenna læknaefnum geðveikifræði við Háskólann. Í hans höndum verða nær allar geðheilbrigðisrannsóknir sakborninga í þágu réttvísinnar. Hann sleppur og tæplega við að vera höfuðráðunautur heilbrigðisstjórnarinnar varðandi geðveikimál yfirleitt. Hann á samkvæmt lögum sæti í lækna ráði, þar sem hann gegnir hinu mikilverðasta hlutverki. Ekki hæfir annað en hann sé höfuðfræðimaður í grein sinni hér á landi með sérstöku tilliti til þekkingar á geðheilbrigði Íslendinga, en til þess þarf honum að vera sýnt um vísindaleg vinnubrögð. Til þess að rækja á viðunandi hátt hvert eitt þessara hlutverka þyrfti valinn manni, hvað þá til að hafa þau á sínum höndum öll í senn.

Yfirlæknisstöðum við ríkisspítalana, einum út af fyrir sig fylgja ekki þau kjör og kostir, að þær séu keppikefli dugandi sérfræðingum, miðað við hin gullnu kjör, sem þeim er auðsótt að búa sér við frjálst læknisstarf í skjóli sjúkratrygginganna. Frjálst læknisstarf samrýmist illa yfirlæknisstarfi við stórt sjúkrahús og þá einkum svo víðtæku starfi sem yfirlæknisstaða við Kleppspítalann óhjákvæmilega krefst. Verður að stilla hinu fyrrnefnda starfi mjög í hól, ef vel á að fara saman, enda af mjög skiljanlegum ástæðum hættara við, að á hið síðara halli. Má það helst ekki koma fyrir, að yfirlæknisstaðan við Kleppspítalann verði boðin og veitt með þeim kjörum, að nútímalæknar hljóti að líta svo á, að henni sé ætlað

að vera hliðarstarf við viðtækt frjálst læknisstarf. En þau hljóta að verða örlög hennar, ef hún verður nú auglýst laus til umsóknar án nokkurrar breytingar á skipun hennar.

Ég hef þegar hreyft því við yfirstjórn heilbrigðismálanna, að æskilegt væri, að rúmur tími yrði ætlaður til frambúðarráðstöfunar umræddrar yfirlæknisstöðu við Kleppsspítalann. Jafnframt hef ég látið uppi þá skoðun mína, að freista ætti þess, áður en staðan verður auglýst laus til umsóknar, að fá hana með lögum gerða hliðstæða yfirlæknisstöðunum við lyflæknisdeild og handlæknisdeild Landspítalans. Yrði þá stofnað við háskólann prófessorsembætti í geðveikifræði, en því fylgdi síðan yfirlæknisstaðan við Kleppsspítalann með samsvarandi launakjörum og á sér stað um fyrrnefndar yfirlæknisstöður, sem fylgja prófessorsembættum. Ef þessu fengist framgengt, yrði staðan auglýst með þeim fyrirvara, að umsækjendum, sem keppa vildu um hana, gæfist ríflegur frestur til undirbúnings.“

Í bréfi læknadeildar til landlæknis, dags. 30. ágúst s. l., er upplýst, að um málið hafi verið fjallað ítarlega í deildinni, og séu deildarkennarar sammála landlækni um að gera verði sérstaklega miklar kröfur til þess manns, sem skipaður verði í stöðu yfirlæknis við geðveikrahælið á Kleppi. Sé háskólanum mikil nauðsyn á kennarastöðu í geðsjúkdómum. Að vísu væri eðlilegt, að stofnað verði á undan prófessorsembætti í kvensjúkdómum og fæðingarfræði. En þar sem yfirlæknisstaðan á Kleppi sé nú laus, þyki rétt að fara þess nú þegar á leit, að stofnað verði prófessorsembætti í geðsjúkdómum, enda verði frestað að skipa yfirlækni á Kleppi, þangað til því máli hafi verið ráðið til lykta. Læknadeild heitir málinu eindregnum stuðningi.

Læknafélag Íslands hefur enn fremur lýst yfir stuðningi við málið.